

Sygn. akt V Ca 65/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Beata Gutkowska

Sędziowie SO Ewa Cyle (spr.)

SR del. Jerzy Kiper

Protokolant st. sekr. sąd. Urszula Widulińska

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2013 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...) w O.

przeciwko T. Ś.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 14 listopada 2012 r., sygn. akt I C 834/12

1. zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od T. Ś. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...) w O. kwotę 208,53 (dwieście osiem i 53/100) złotych z ustawowymi odsetkami od 3 maja 2012 roku do dnia zapłaty, oddala powództwo w pozostałej części i zasądza od T. Ś. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...) w O. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. oddala apelację w pozostałej części;
3. zasądza od T. Ś. na rzecz Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...) w O. kwotę 90 (dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 65/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 kwietnia 2012 r. (data stempla pocztowego) powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im. (...) z siedzibą w O. wniosła o zasądzenie od pozwanego T. Ś. kwoty 208,53 zł.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż pozwany wielokrotnie pobierał z kasy oddziału powódki gotówkę bez jej zgody i wiedzy. Żądana kwota nie została powódce zwrócona.

W dniu 23 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądając na rzecz powódki od pozwanego kwotę 208,53 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej oraz kosztami procesu.

Pozwany wniósł skutecznie sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając ten nakaz i wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazał, iż kwoty które pobierał stanowiły zaliczki na wykonanie czynności służbowych ponadto z wszystkich pobranych zaliczek rozliczył się przedkładając faktury.

Wyrokiem z dnia 14 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie oddalił powództwo.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Uchwałą Nr (...) Zarządu Kasy Krajowej z dnia 08 grudnia 2008 r. zawieszono działalność Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. (...) z siedzibą w O. oraz ustanowiono z dniem 09 grudnia 2008 r. zarządcę komisarycznego w osobie M. W. .

Zarządca komisaryczny - M. K. zawarł dnia 02 stycznia 2009 r. w imieniu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. (...) umowę o pracę z E. K. na stanowisko Dyrektora (...).

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 10 listopada 2009 r. ustalił, że uchwała Nr (...) Zarządu Kasy Krajowej z dnia 08 grudnia 2008 r. jest nieważna .

W dniu 05 marca 2009 r. T. Ś. pracownik Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. (...) z siedzibą w O. na zlecenie E. K. w której dyspozycji znajdował się samochód marki (...) o nr rej. (...), pobrał z kasy kwotę 800 zł. Za kwotę 620 zł zakupił CB Radio, za kwotę 45,98 zł zakupił akcesoria komputerowe a 16 zł wydał na rejestrację pojazdu.

Dnia 15 kwietnia 2009 r. T. Ś. pobrał z kasy 1.200 zł. Kwotę 1.100 zł wpłacił na poczet faktury nr (...) wystawionej przez serwis samochodowy za naprawę samochodu marki (...) o nr rej. (...) dokonanej dnia 16 kwietnia 2009 r. Za kwotę 8,99 zł pozwany zakupił artykuły spożywcze dnia 27 kwietnia 2009 r.

Dnia 04 maja 2009 r. T. Ś. dokonał zapłaty na kwotę 337,87 zł wynikającą z faktury nr (...)wystawionej przez serwis samochodowy za naprawę samochodu marki (...) o nr rej. (...).

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Rejonowy uznał powództwo za niezasadne, podnosząc, iż nie wykazano okoliczności stanowiących podstawę żądania pozwu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż okolicznością która pozostawała poza sporem był fakt, iż pozwany pobierał zaliczki z kasy powódki z obowiązkiem rozliczenia. Natomiast spornym pomiędzy stronami było czy pozwany rozliczył się z wszystkich pobranych zaliczek czy też bezpodstawnie wzbogacił się kosztem powódki na kwotę 208,53 zł.

Sąd Rejonowy dokonał oceny żądania pozwu pod kątem przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Jeśli przedmiotem wzbogacenia są pieniądze, wówczas powstaje roszczenie do zwrotu wartości wzbogacenia w pieniądzu.).

Sąd Rejonowy ustalił, iż że pozwany wielokrotnie pobierał z kasy powódki zaliczki na dokonanie napraw w samochodzie marki (...) o nr rej. (...) czy też zrobienie zakupów. Każda wypłata potwierdzona była odpowiednim dokumentem księgowym z podpisem kasjera oraz odbiorcy. Z zaliczek pozwany rozliczał się przedkładając faktury za dokonane usługi lub zakupy.

W ocenie Sądu I Instancji powódka nie udowodniła by pozwany uzyskał jakkolwiek korzyści kosztem powódki. Powód pobierał zaliczki z kasy powódki na wyraźne polecenie osoby która była zatrudniona na stanowisku dyrektora (...) - E. K.. Powódka podnosiła, iż nie zawierała żadnej umowy o pracę z E. K. gdyż oświadczenie woli zarządcy komisarycznego M. W. o zatrudnieniu nie było oświadczeniem powódki. Uchwała Zarządu Kasy Krajowej na podstawie której ustanowiono zarządcę komisarycznego została uznana wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 10 listopada 2009 r. za nieważną zatem osoby, które zostały zatrudnione przez zarządcę działały nielegalnie. Powódka podnosiła zatem, iż samochód marki (...) o nr rej. (...) którym dysponowała E. K. znajdował się w jej posiadaniu nielegalnie. Nie miała ona prawa zlecać żadnych napraw samochodu czy zakupów.

Zdaniem Sądu Rejonowego zarzuty podnoszone przez powódkę nie stanowiły jednak istotnych okoliczności niniejszej sprawy. Pozwany jako szeregowy pracownik prawdopodobnie nie posiadał wiedzy dotyczącej okoliczności zatrudnienia E. K.. Wykonywał polecenia służbowe osoby która zajmowała stanowisko dyrektora (...), nie miał zatem podstaw by kwestionować poleconych mu czynności. Sąd I Instancji wskazał, iż pozwany nie może odpowiadać za zawirowania kadrowe związane z podjęciem przez Zarząd Kasy Krajowej nieważnej uchwały.

Pozwany przedstawił fakturę z dnia 04 maja 2009 r. wystawioną przez serwis samochodowy za naprawę samochodu marki (...) o nr rej. (...) na kwotę 337,87 zł oraz wyjaśnił, iż na poczet tej faktury wpłacił 208,53 zł pozostałe z zaliczek wypłaconych dnia 05 marca 2009 r. oraz 15 kwietnia 2009 r.

Sąd Rejonowy ocenił, iż pozwany rozliczył się ze wszystkich pobranych zaliczek, zaś nieuwzględnienie wszystkich faktur przekazanych przez pozwanego swoim przełożonym może świadczyć jedynie o pewnych nieprawidłowościach w obiegu dokumentów, zapewne związanych ze zmianami osobowymi w organach powódki.

Apelację od powyższego wyroku złożyła powódka zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania dowodowego, poprzez uznanie w niniejszej sprawie za dowód z dokumentu kserokopii faktury VAT nr: (...) przedłożonej przez pozwanego na rozprawie w dniu 3 września 2012 r.
2. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że pozwany rozliczył się z kwoty pozostałej zaliczki w wysokości 208,53 zł w sytuacji, gdy pozwany tej okoliczności nie udowodnił, a powódka temu przeczy,
3. przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów, poprzez stwierdzenie iż powódka: „nie uwzględniła wszystkich faktur przekazanych przez pozwanego swoim przełożonym”, a także iż u powódki występowały „pewne nieprawidłowości w obiegu dokumentów, zapewne związane ze zmianami osobowymi w organach powódki”, w sytuacji gdy żaden dowód w niniejszej sprawie nie daje podstaw do formułowania powyższych wniosków.

Wskazując na powyższe apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych lub ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji dopuścił się zarzucanych mu uchybień w sferze prawa procesowego, a kwestionowany wyrok – oparty na niewłaściwej analizie materiału dowodowego zebranego w sprawie – musi zostać skutecznie wzruszony na skutek omawianej apelacji.

Przede wszystkim wypada wskazać, że stosownie do treści art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Uregulowanie art. 6 k.c. stanowi o ciężarze dowodu w sensie

materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki nieudowodnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia. Nie jest objęte jego dyspozycją to, czy strona wywiązała się ze swego obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Należy to do sfery przepisów postępowania. Oczywiście reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być rozumiana w ten sposób, że zawsze, bez względu na okoliczności sprawy, spoczywa on na stronie powodowej. Jeżeli strona powodowa udowodniła fakty przemawiające za zasadnością powództwa, to na stronie pozwanej spoczywa ciężar udowodnienia ekscpejji i faktów uzasadniających jej zdaniem oddalenie powództwa.

W okolicznościach niniejszej sprawy powód załączonymi dokumentami księgowymi udowodnił, że pozwany nie rozliczył się ze wszystkich pobranych z kasy zaliczek na dokonanie napraw w samochodzie marki (...), czy też zrobienia zakupów. Z pobranych zaliczek w wysokości 2000 zł pozwany rozliczył się przedkładając faktury za dokonane usługi lub zakupy na łączną kwotę 1791,47 zł. Należy bowiem wskazać, że o dokonanym rozliczeniu na podstawie faktury świadczyło również potwierdzenie zakupu i rozliczenia dokonane przez dział księgowości strony powodowej, które zawierało datę, nr dowodu oraz podpis (na niektórych rozliczeniach także odrębna notatka pozwanego dotycząca dokonanego wydatku) (k. 38-50).

Złożona przez pozwanego jedynie kserokopia faktury VAT nr: (...) na kwotę 337,87 zł nie może natomiast stanowić dowodu na okoliczności podnoszone w odpowiedzi pozwie, a uzasadniające - zdaniem pozwanego - oddalenie powództwa, gdyż na jej podstawie nie można w żadnej mierze stwierdzić, czy pozwany rozliczył się z powodem z pozostałej zaliczki w wysokości 208,53 zł. Przede wszystkim bowiem, aby skutecznie przeczyć twierdzeniom zawartym w pozwie powód winien był do faktury załączyć potwierdzenie zakupu i rozliczenia dokonane przez dział księgowości strony powodowej, zawierające datę, nr dowodu oraz podpis, jak to miało miejsce w przypadku rozliczenia pozostałych zaliczek.

W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi zatem wątpliwości, że Sąd Rejonowy oceniając w/w fakturę oraz wyjaśnienia pozwanego jako wystarczający dowód tego, że pozwany rozliczył się ze wszystkich pobranych zaliczek, naruszył kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów z art. 233 § 1 k.p.c., co miało wpływ na wyrok sprawy.

Dlatego w tym zakresie Sąd Okręgowy uwzględniając apelację zmienił zaskarżony wyrok i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 208,53 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 maja 2013 r. do dnia zapłaty uznając jednocześnie, że skuteczne i pewne wezwanie pozwanego do zapłaty dochodzonej w tym procesie kwoty odbyło się poprzez doręczenia mu odpisu pozwu złożonego w tej sprawie, tj. dnia 2 maja 2013 r. Tym samym w pełni słuszne jest przyjęcie, w ocenie Sądu Okręgowego, że pozwany pozostawał wobec powoda w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia na zasadzie art. 481 k.c. § 1 dopiero od dnia 3 maja 2013 r., a nie – jak wnosił powód – od dnia 14 czerwca 2009 r. i w tym zakresie powództwo i apelacja podlegała oddaleniu.

Mają na uwadze wyżej wskazane względy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji wyroku. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. mając na uwadze, że powód w przeważającej części sprawę w postępowaniu odwoławczym wygrał.